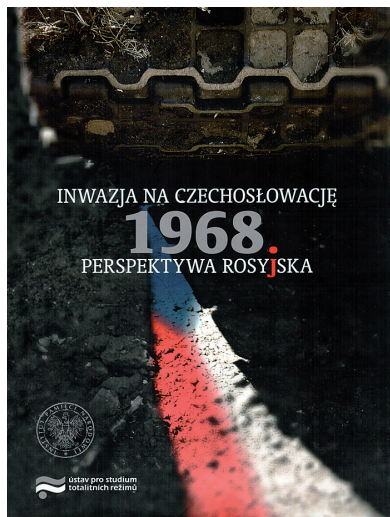


## Ruský pohled z polské perspektivy



Letní Literární festival v Sopotech pořádá s podporou ministerstva kultury a dalších partnerů tamní městská knihovna. Ačkoliv se konal teprve počtvrté, získal si již řadu příznivců, kteří přijíždějí z celého Polska. Letošní ročník se uskutečnil od 20. do 23. srpna a jeho hlavním tématem byla česká literatura, která je společně s českou (respektive i československou) filmovou tvorbou u našich severních sousedů velmi oblíbená.

Vedle umělců z různých zemí byla pozvána také řada českých autorů (Radka Denemarková, Petra Hülová, Jiří Menzel, Jan Novák, Josef Pazderka, Jaroslav Rudiš, Michael Žantovský a Petr Zelenka). Vedle autorských čtení a pane-

lových setkání nechyběly v programu ani koncerty či filmová představení. V diskusích byla zastoupena i témata spojená s událostmi 20. století. Odrážely se v nich obavy z agresivního ruského postoje v současném konfliktu na Ukrajině.

Jedna z panelových diskusí se uskutečnila při příležitosti polského vydání knihy *Inwazje do Československa 1968. Ruský pohled*, jejímž editorem je Josef Pazderka, někdejší dlouholetý korespondent ČT v Rusku. Polské vydání připravily Ústav pro studium totalitních režimů a Ústav národní paměti. Překladatelem (a také moderátorem diskuse o tématu knihy) je spisovatel Alexander Kaczorowski.

Petr Blažek

## Konference Život ve stínu šibenice

Dne 10. září proběhla jednodenní konference s názvem *Život ve stínu šibenice*, kterou uspořádal Ústav pro studium totalitních režimů společně s Národním muzeem a Muzeem českého a slovenského exilu 20. století. Národní muzeum pro tento účel poskytlo Prezidentský salonek v Národním památníku na pražském Vítkově. Konference navázala na stejnojmennou výstavu, která se na jaře konala v Brně.

Účastníky přivítali zástupci pořadatelských institucí. Za Národní muzeum to byl Marek Junek, za ÚSTR

Zdeněk Hazdra, dále promluvil Jan Kratochvíl z Muzea českého a slovenského exilu 20. století. Po úvodních projevech následovala osobní vzpomínka Andreje Gjurice, jehož rodina byla perzekvována za fašistického i za komunistického režimu.

V rámci tří panelů bylo předneseno patnáct příspěvků. Zhruba polovinu přednášejících tvořili badatelé z ÚSTR, své zástupce mezi řečníky měly i některé vysoké školy. První část konference byla věnována práci represivních složek, zejména ve čtyřicátých a padesátých letech 20. století. Odpolední



program byl zaměřen na konkrétní osudy jednotlivců či skupin pronásledovaných oběma totalitními režimy. Příspěvky, které na konferenci zazněly, budou součástí plánované kolektivní monografie.

Kamila Kožichová

## Praha objektivem tajné policie v Muzeu okupace v Tallinnu

Posledním ze tří míst v Estonsku, na kterých byla letos představena výstava *Praha objektivem tajné policie*, se stalo Muzeum okupace v Tallinnu. Výstava, kterou zapůjčil Ústav pro studium totalitních režimů, byla zahájena 16. září vernisáží za přítomnosti českého velvyslance v Estonsku Richarda Kadlčáka a ředitele Muzea okupace Martina Andrellera.

Výstavní panely zachycující Prahu v hledáčku objektivů příslušníků Státní bezpečnosti byly doplněny předmě-

ty ze sbírky Muzea okupace, které používala KGB ke špionáži obyvatel na území Estonska v bývalém Sovětském svazu. Ředitel muzea Martin Andreller představil hostům například přenosný kopírovací stroj, odposlouchávací zařízení umístované pod koberec nebo podlahu a kukátko používané příslušníky KGB k pozorování sledovaných osob v jiné místnosti.

Muzeum okupace v Tallinnu svou stálou expozicí mapuje vývoj estonské společnosti během tří období okupa-

ce: sovětské 1940–1941, německé 1941–1944 a druhé sovětské 1944–1991. Audiovizuální expozice tvoří dokonale se doplňující celek, ve kterém prohlídková trasa končí výhledem z okna na estonskou vlajku nad budovou parlamentu samostatného Estonska.

Moderní budova Muzea okupace v Tallinnu bude výstavu hostit do 3. ledna 2016. Poté se expozice přemísť do lotyšské metropole Rigy.

Jan Vondryška

pd